KAUPAN LIITTO

Kaupan ja palveluiden tulevaisuus

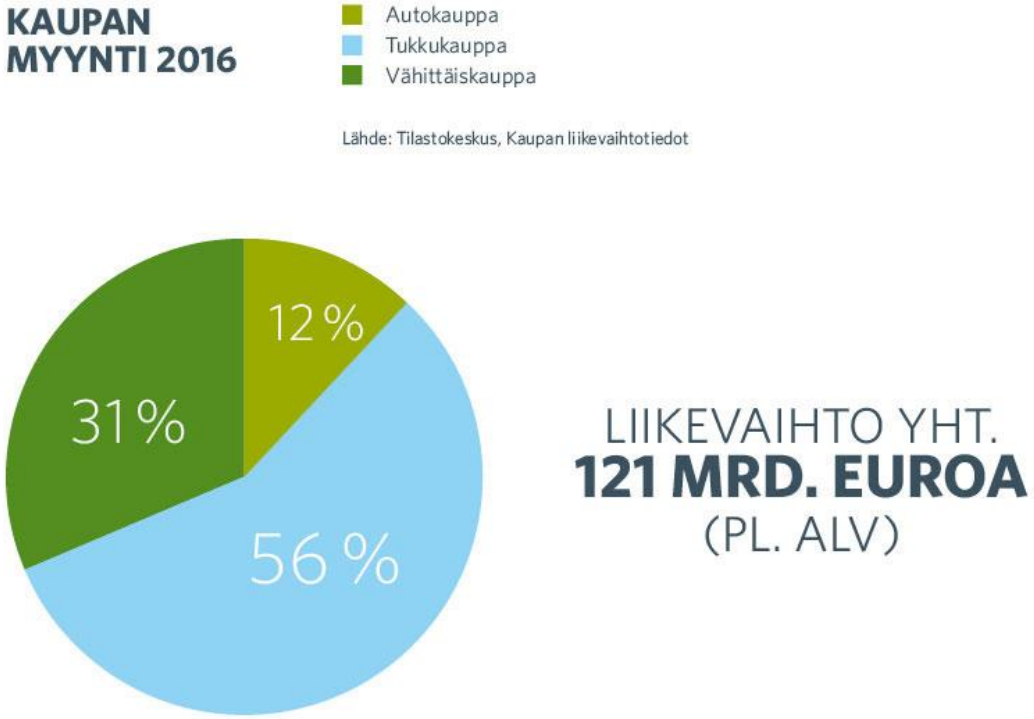
Eduskunnan tulevaisuusvaliokunta

11.4.2018

Juhani Pekkala

KAUPAN LIITTO

KAUPAN MYYNTI 2016

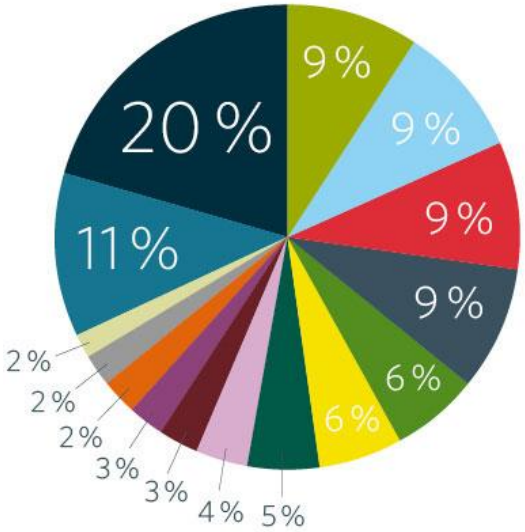
Lähde: Tilastokeskus, Kaupan liikevaihtotiedot

LIIKEVAIHTO YHT.
121 MRD. EUROA
(PL. ALV)

KAUPAN LIITTO

KAUPPA LUO VARALLISUUTTA YHTEISKUNTAAN

OSUUS ARVONLISÄYKSESTÄ 2015

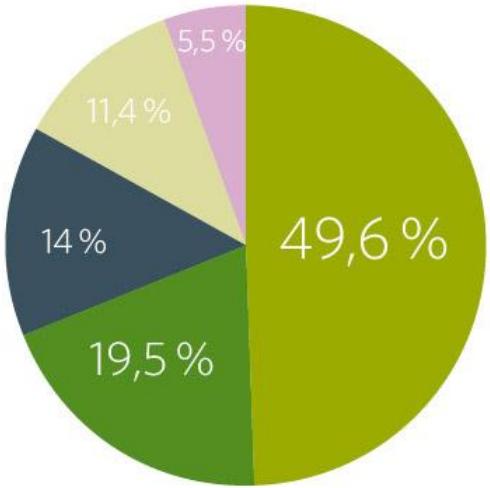
- **Kauppa**
- Metalli- ja elektroniikkateollisuus
- Muu jalostus
- Ammatillinen ja tieteellinen toiminta, hallinto- ja tukipalvelut
- Rakentaminen
- Informaatio ja viestintä
- Kuljetus ja varastointi
- Kiinteistöala (pl. Kotitalouksien asuntojen omistus ja vuokraus)
- Rahoitusala
- Alkutuotanto ja kaivokset
- Muut yksit. palvelut
- Metsäteollisuus
- Hotelli- ja ravintola-ala
- Kotitaloudet
- Julkiset palvelut

Lähde: Tilastokeskus, Kansantalouden tilinpito

KAUPAN LIITTO

KAUPAN ALA MAKSAA ENITEN ARVONLISÄVEROJA

ERI TOIMIALOJEN MAKSAMAT SUURIMMAT ARVONLISÄVEROJEN NETTOKERTYMÄT 2016. OSUUS NETTOKERTYMÄSTÄ, %

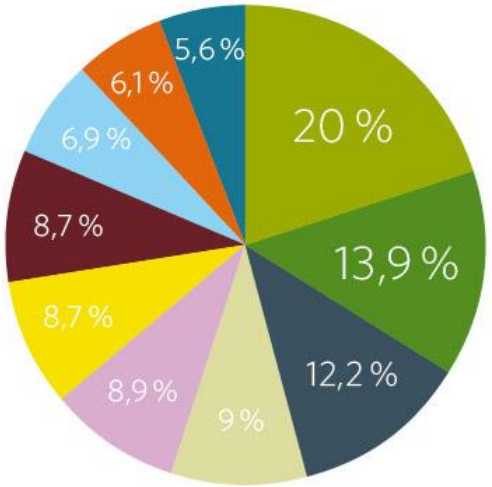
- **Kauppa**
- Hallinto- ja tukipalvelut, ammatillinen, tieteellinen ym. toiminta
- Rakentaminen
- Informaatio ja viestintä
- Kaikki muut toimialat yhteensä

Lähde: Verohallinto

KAUPAN LIITTO

KAUPAN ALA MAKSAA KAIKISTA TOIMIALOISTA TOISEKSI ENITEN YHTEISÖVEROJA

ERI TOIMIALOJEN MAKSAMAT SUURIMMAT YHTEISÖVEROJEN NETTOKERTYMÄT 2016. OSUUS NETTOKERTYMÄSTÄ, %

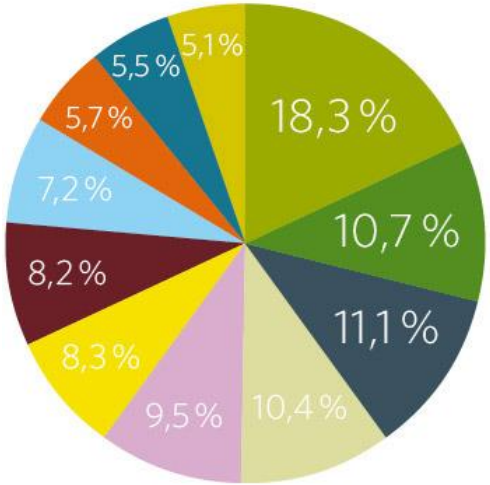
- Rahoitus ja vakuutus
- **Kauppa**
- Muut toimialat
- Informaatio ja viestintä
- Kemian teollisuus
- Metalli- ja elektroniikkateollisuus
- Hallinto- ja tukipalvelut, ammatillinen, tieteellinen ym. toiminta
- Muu teollisuus (pl. kemia ja metalli ja elektroniikka), energia-, vesi- ja jätehuolto
- Rakentaminen
- Kiinteistöala

Lähde: Verohallinto

KAUPAN LIITTO

KAUPAN ALA ON MERKITTÄVÄ TYÖNANTAJAN VEROLUONTEISTEN SOSIAALITURVAMAKSUJEN MAKSAJA

ERI TOIMIALOJEN MAKSAMAT SUURIMMAT SOSIAALITURVAMAKSUJEN NETTOKERTYMÄT 2016. OSUUS NETTOKERTYMÄSTÄ, %

- Julkinen hallinto
- **Kauppa**
- Hallinto- ja tukipalvelut, ammatillinen, tieteellinen ym. toiminta
- Muut toimialat pl. teollisuus
- Terveys- ja sosiaalipalvelut
- Metalli- ja elektroniikkateollisuus
- Koko teollisuus pl. metalli ja elektroniikka
- Rakentaminen
- Informaatio ja viestintä
- Kuljetus ja varastointi
- Koulutus, taiteet, viihde ja virkistys

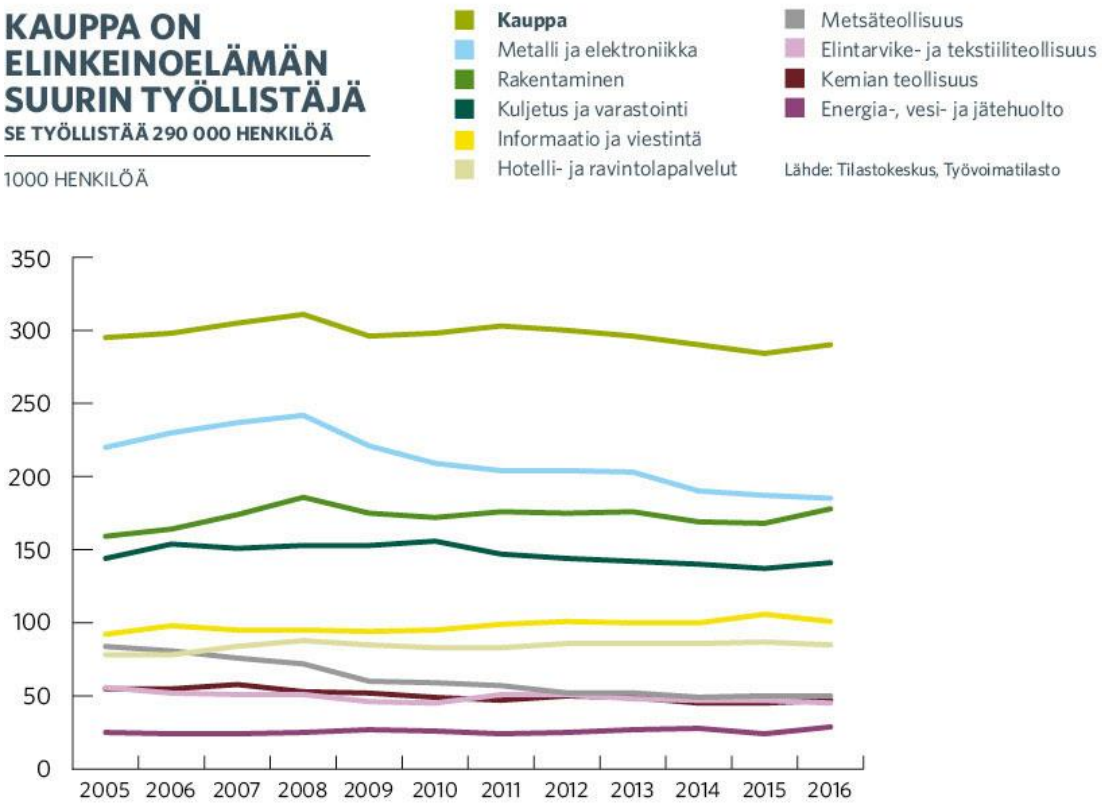
Lähde: Verohallinto

KAUPAN LIITTO

KAUPPA ON ELINKEINOELÄMÄN SUURIN TYÖLLISTÄJÄ

SE TYÖLLISTÄÄ 290 000 HENKILÖÄ

1000 HENKILÖÄ

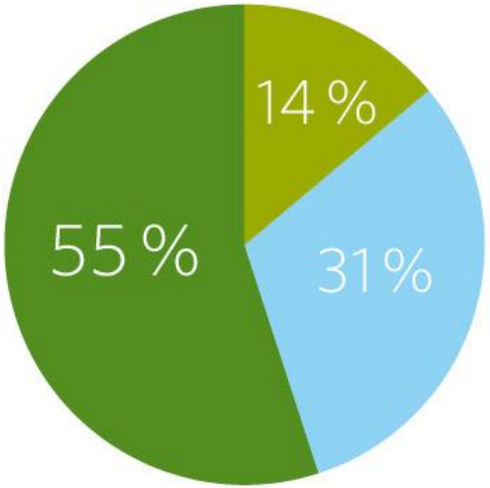

KAUPAN LIITTO

KAUPAN TYÖLLISET 2016

- Autokauppa
- Tukkukauppa ja agentuuritoiminta
- Vähittäiskauppa

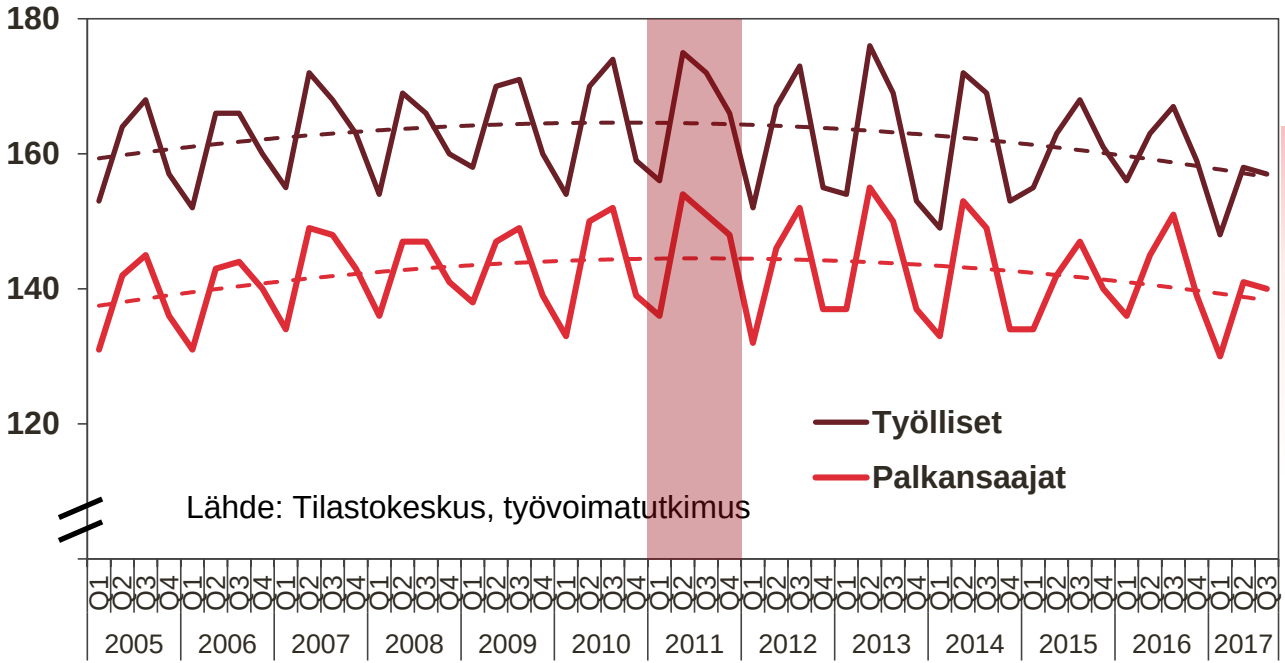
Lähde: Tilastokeskus, Työvoimatutkimus

290 000
HENKILÖÄ

Työllisyyskehitys on kääntynyt laskuun vähittäiskaupassa

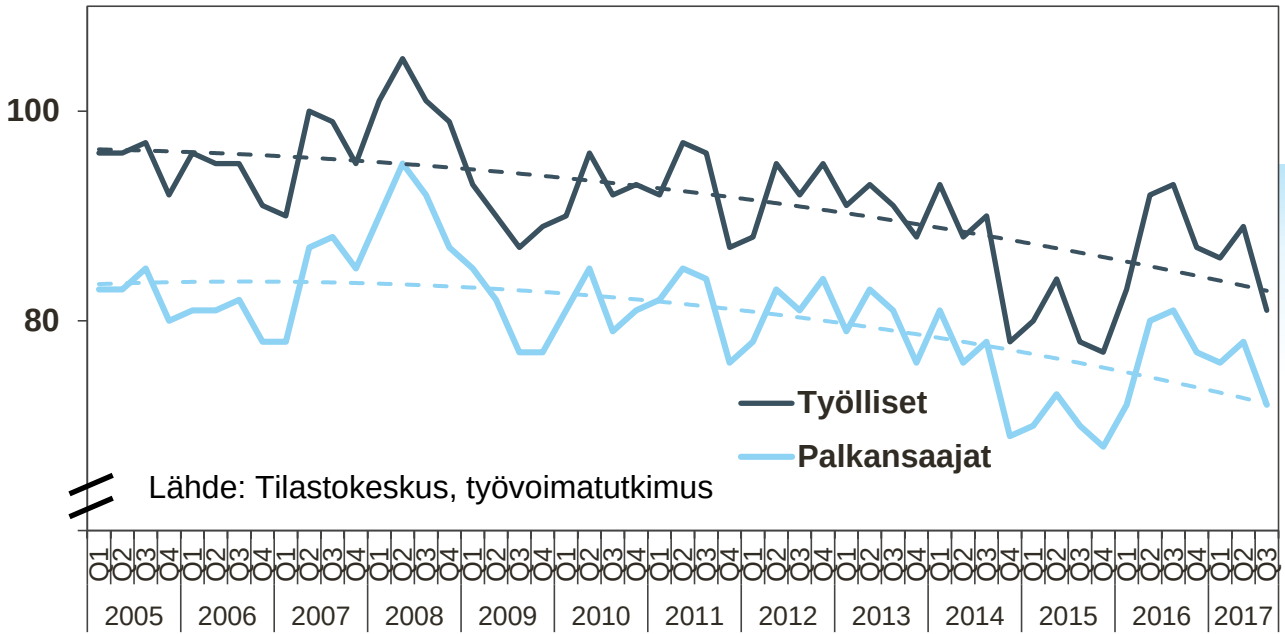
Työllisten ja palkansaajien määrä vähittäiskaupassa Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan, 1000 henkilöä

Kotimaisen ja ulkomaisen kilpailun kiristyminen niin kivijalassa kuin verkossakin sekä tarve toimintojen tehostamiseen ja kustannustehokkuuteen vähentävät työvoiman kysyntää.

Tukkukaupassa laskeva työllisyystrendi on näkynyt jo pitkään

Työllisten ja palkansaajien määrä tukkukaupassa Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen mukaan, 1000 henkilöä

Tukkukaupassa digitalisaatio ja kansainvälinen kilpailu ovat vauhdittaneet työllisyyden laskua jo aikaisemmin kuin vähittäiskaupassa.

KAUPAN LIITTO

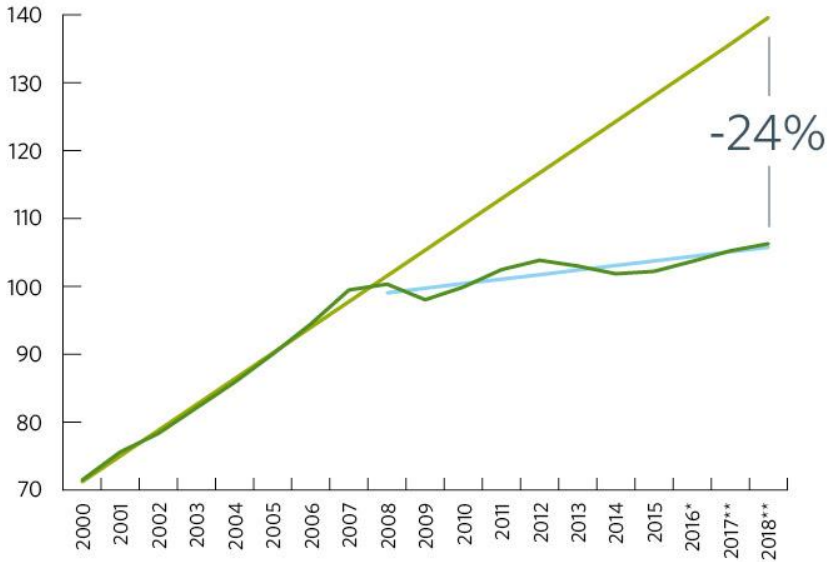
VÄHITTÄISKAUPPA KASVAA HITAASTI

LIIKEVAIHDON KAUSITASOITETUN MÄÄRÄINDEKSIN VUOSIKESKIARVO

Trendi 2000–2008
Trendi 2009–2018**
Liikevaihto

Vuonna 2017 liikevaihdon määrän ennustetaan kasvavan 1,5 prosenttia ja vuonna 2018 prosentin.

Tilastolähde: Tilastokeskus
Ennuste: Kaupan liitto

KAUPAN LIITTO

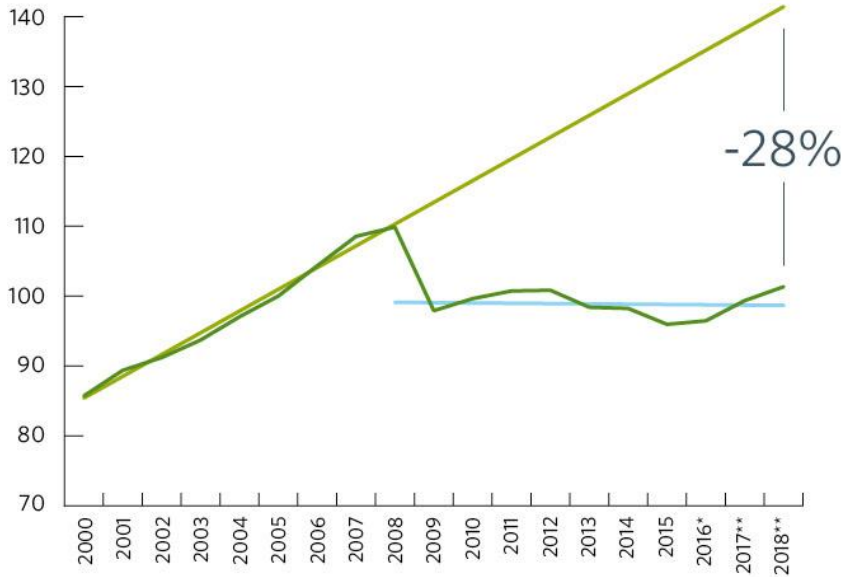
TEOLLISUUDEN VIRKOAMINEN TUKEE TUKKUKAUPPAA

LIIKEVAIHDON MÄÄRÄINDEKSIN VUOSIKESKIARVO

Trendi 2000–2008
Trendi 2009–2018**
Liikevaihto

Vuonna 2017 liikevaihdon määrän ennustetaan kasvavan 3 prosenttia ja seuraavana vuonna 2 prosenttia.

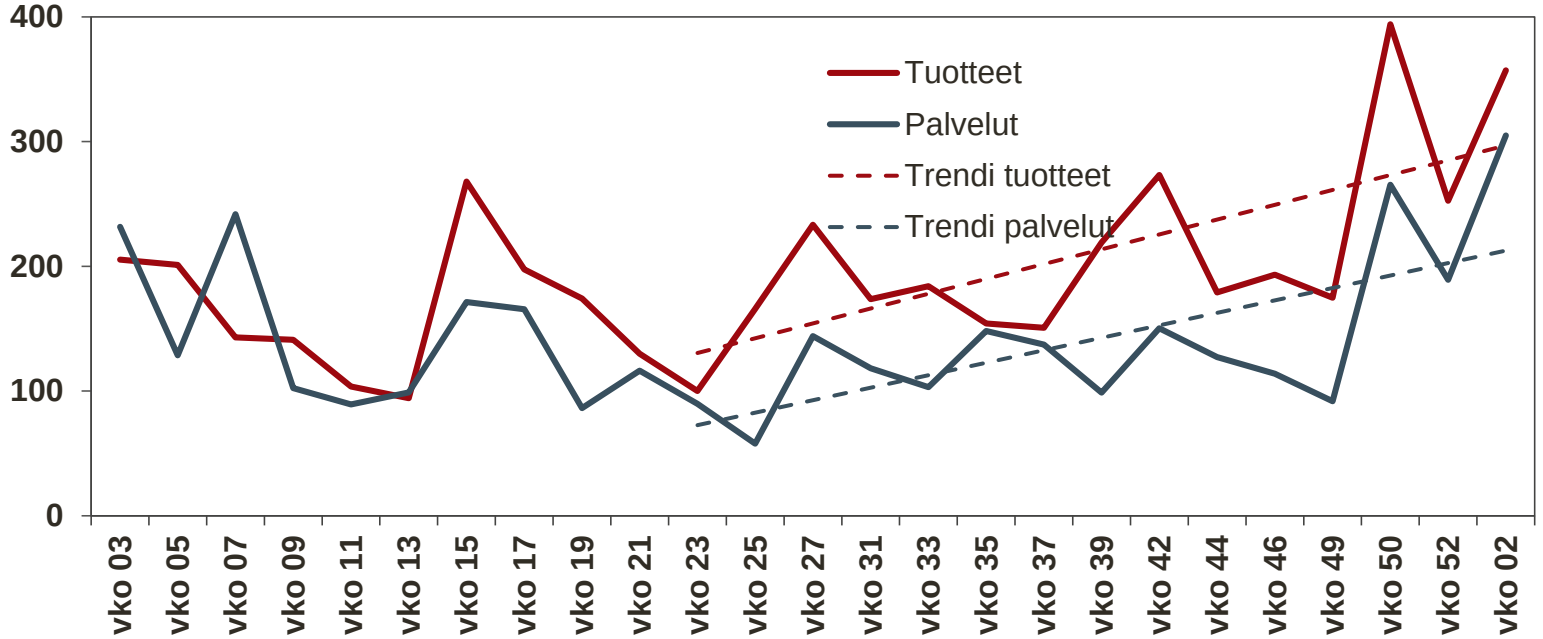
Tilastolähde: Tilastokeskus
Ennuste: Kaupan liitto

KAUPAN LIITTO

Myös digitaalisessa kaupassa kasvu vahvistui vasta loppuvuonna

Kuluttajien digitaalisesti ostamat palvelut ja vähittäiskaupan tuotteet, euroa/ 2 vkoa

KAUPAN LIITTO

Digitaalinen ostaminen kasvaa, koska ostokerrat ja -määrät kasvavat

Digitaalisia ostoksia tehneiden ja ostokertojen määrän muutos, %

Ostajien määrä

	Vuosimuutos 2016-2017
Vähittäiskaupan tuotteet	1 %
Palvelut	8 %
Kaikki	3 %

Ostettujen tuotteiden määrä/ ostokerta

	2017	Vuosimuutos 2016-2017
Vähittäiskaupan tuotteet	3,7	7 %
Palvelut	2,6	12 %
Kaikki	3,5	8 %

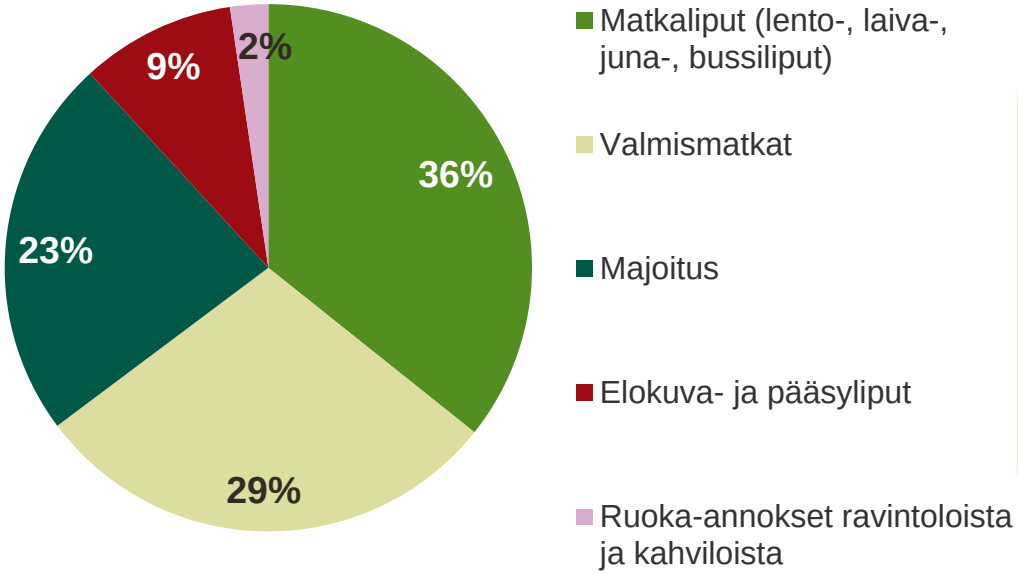
Ostoksen arvo/ ostokerta

	Arvo, euroa	Vuosimuutos 2016-2017
Vähittäiskaupan tuotteet	67	6 %
Palvelut	281	8 %

KAUPAN LIITTO

Kuluttajien digitaalisesti ostamia palveluita

Yhteensä 3,6 mrd. euroa

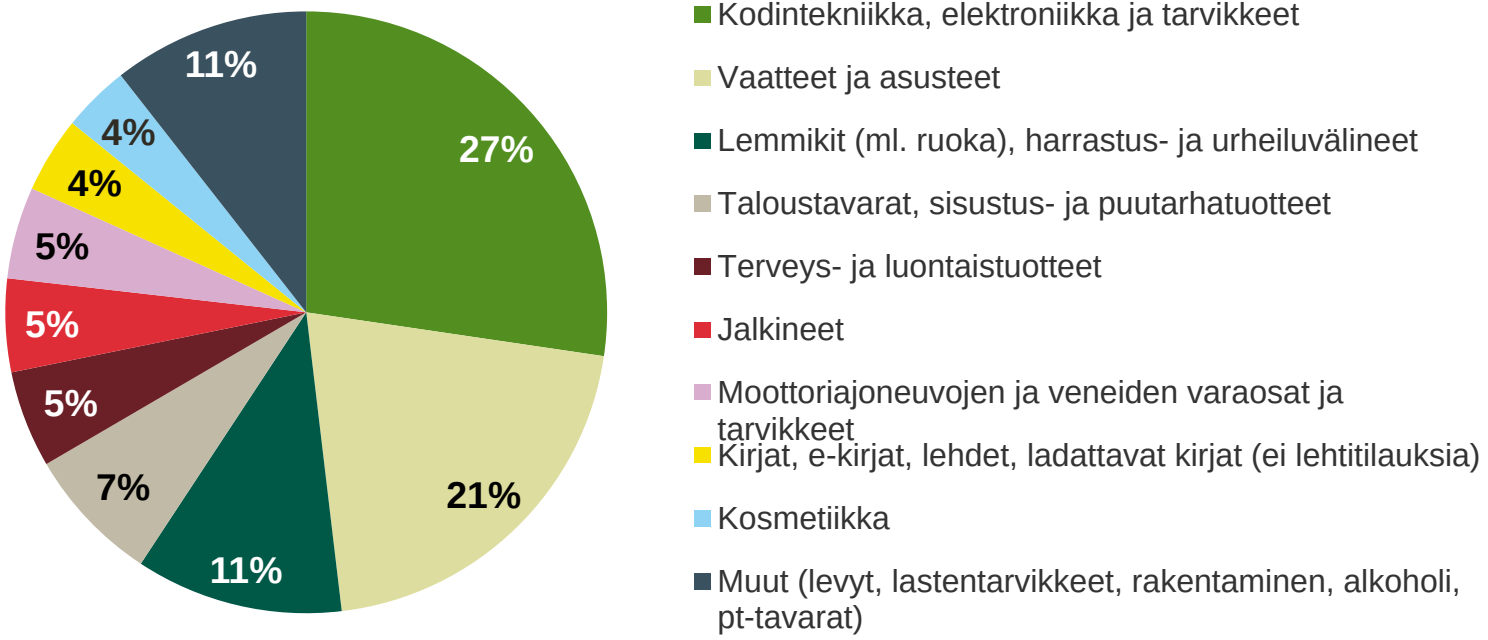

Digitaalisesti ostettujen palvelujen arvo kasvoi 16 % edellisestä vuodesta. Eniten kasvoivat ruoka-annosten tilaukset, lähes 60 %, ja hotellivaraukset, lähes 40 %.

KAUPAN LIITTO

Kuluttajien digitaalisesti ostamia vähittäiskaupan tuotteita koti- ja ulkomailta

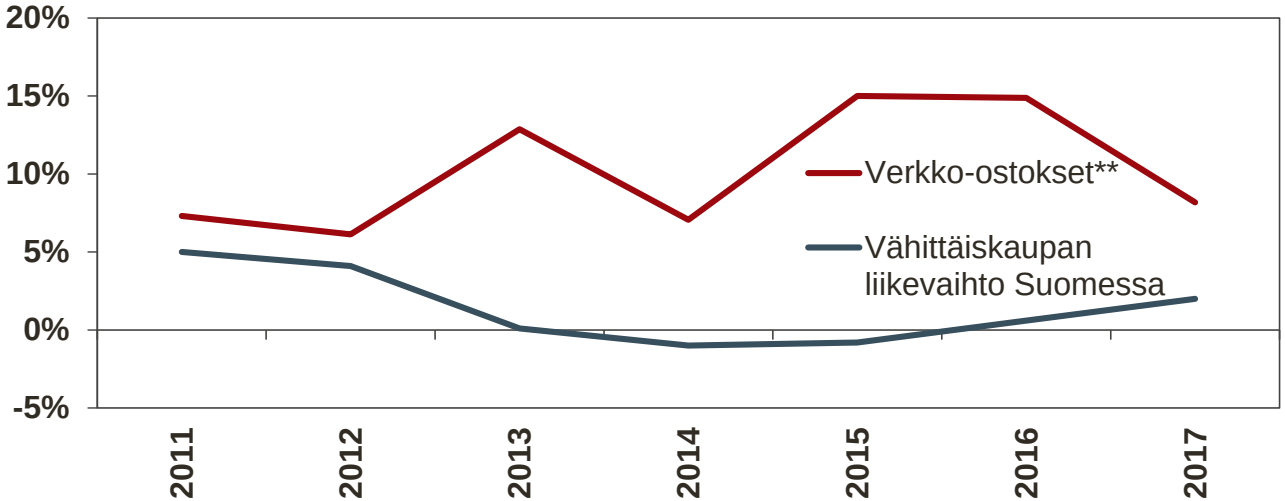
Yht. 4,9 mrd. euroa 2017, kasvu 8 % vuodesta 2016

KAUPAN LIITTO

Verkko vahvistuu myyntikanavana

Kuluttajien digitaalisesti ostamien vähittäiskaupan tuotteiden arvon vuosimuutokset*, %

Lähteet: ASML, TNS Gallup, Kaupan liitto: Verkkokauppatilasto 2010-2015.
Kaupan liitto: Digitaalinen kauppa 2016 – Kuluttajien tekemät verkko-ostokset koti- ja ulkomailta.
Tilastokeskus: Kaupan liikevaihtotilasto.

* Tiedot kuluttajien ostoksista perustuvat tuotekohtaiseen kuluttajakyselyyn, ne sisältävät arvonlisäverot ja esim. toimituskustannukset ja ostokset koti- ja ulkomailta. Tuotteita myyvät yritykset eivät välttämättä kuulu virallisen toimialaluokituksen mukaiseen vähittäiskauppaan.
** Tiedonkeruun menetelmä muuttui 2016, eikä tiedot 2016 lähtien ole täysin vertailukelpoisia 2010-2015 tietoihin.

KAUPAN LIITTO

Vähittäiskaupan tuotteiden verkko-ostokset verrattuna suomalaisen vähittäiskaupan kokoon

Kuluttajien koti- ja ulkomaisten verkko-ostosten arvo on 11 prosenttia verrattuna koko suomalaisen vähittäiskaupan arvonlisäverolliseen arvoon (ei sisällä veneitä ja polttoaineita).

Koti- ja ulkomaisten verkko-ostojen arvo on 20 prosenttia verrattuna suomalaiseen tavaratalo- ja erikoiskaupan arvonlisäverolliseen liikevaihtoon (ei sisällä päivittäistavaroita, alkoholia, veneitä eikä polttoaineita).

Päivittäistavaroiden verkko-ostokset kasvoivat 88 prosenttia edellisvuodesta, mutta niiden verkkokauppa on kuitenkin edelleen pientä. Kotimaisten päivittäistavaroiden verkko-ostojen arvo on 0,4 prosenttia verrattuna päivittäistavarakaupan arvonlisäverolliseen liikevaihtoon.

KAUPAN LIITTO

Koti- ja ulkomaiset vähittäiskaupan tuotteiden verkko-ostokset

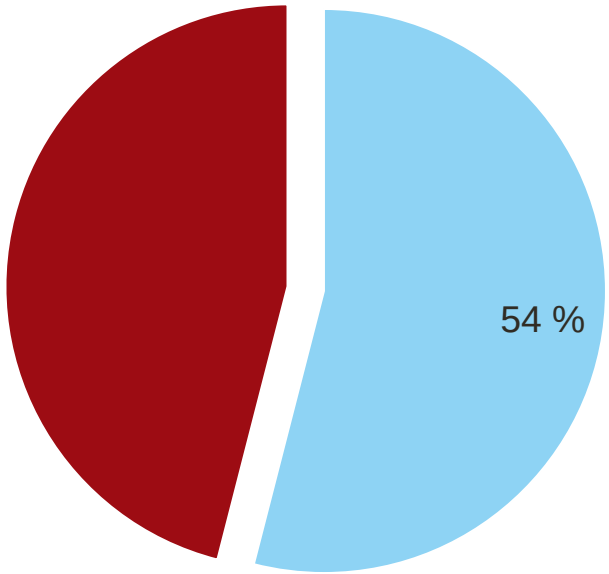

11.4.2018 Juhani Pekkala

KAUPAN LIITTO

Vähittäiskaupan tuotteiden verkko-ostokset 2017

Lähetettiinkö verkko-ostos koti- vai ulkomailta?
Euromäärän jakauma, yht. 4,9 mrd. euroa

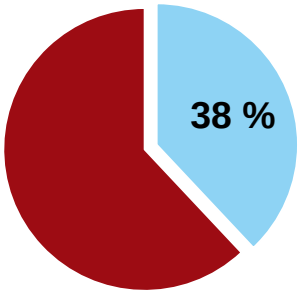
Lähetys tuli Suomesta

Vuonna 2016 59 % verkko-ostoksista lähetettiin kotimaasta, viime vuonna enää 54 %. Vähiten kotimaasta ostettiin mm. asusteita, naisten vaatteita ja kenkiä, lasten kenkiä ja moottoriajoneuvojen varaosia ja varusteita.

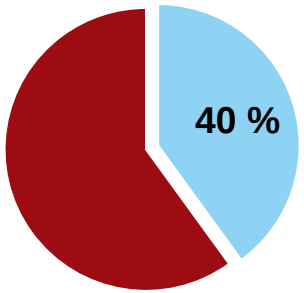
Ulkomailta eniten tilattuja tuotteita

Euromäärän jakauma lähetyksen lähtömaan mukaan

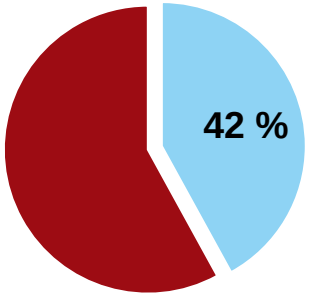
Asusteet

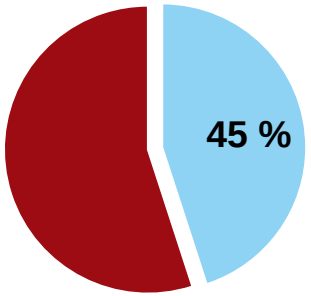
Naisten vaatteet

Naisten kengät

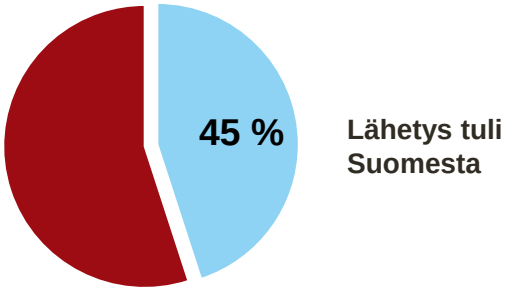
Lasten kengät

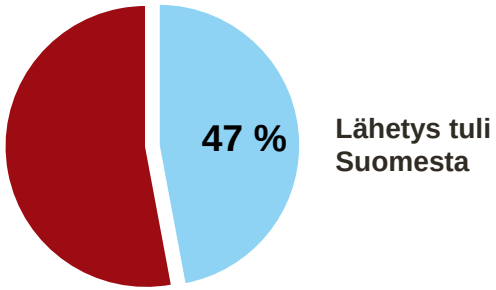
Ulkomailta eniten tilattuja tuotteita

Euromäärän jakauma lähetyksen lähtömaan mukaan

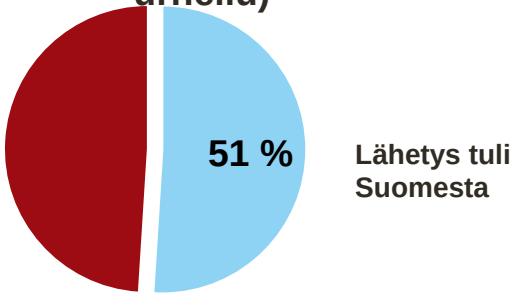
Miesten vaatteet

Ajoneuvojen tarvikkeet

Harrastusvälineet (ei urheilu)

KAUPAN LIITTO

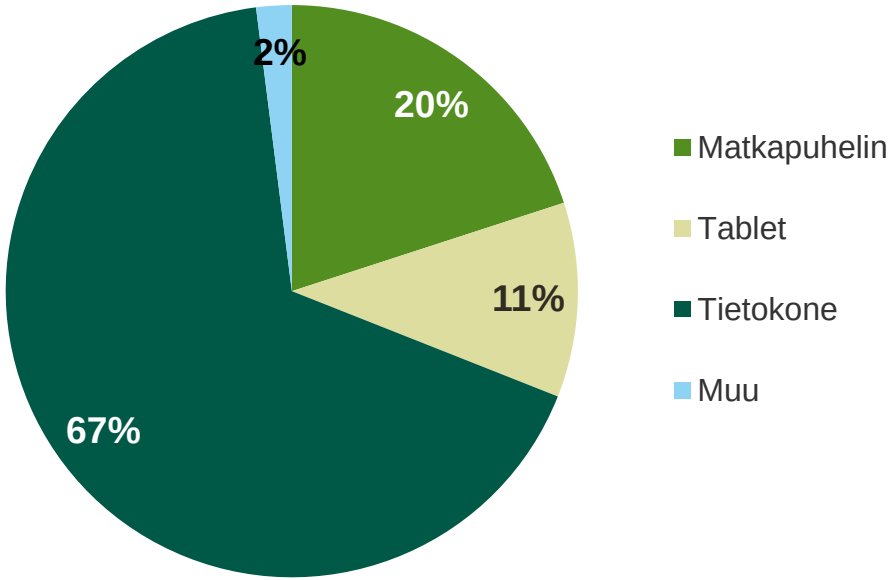

Digitaalisten ostosten välineet

11.4.2018 Juhani Pekkala

Mobiili kasvattaa suosiotaan digiostosten välineenä

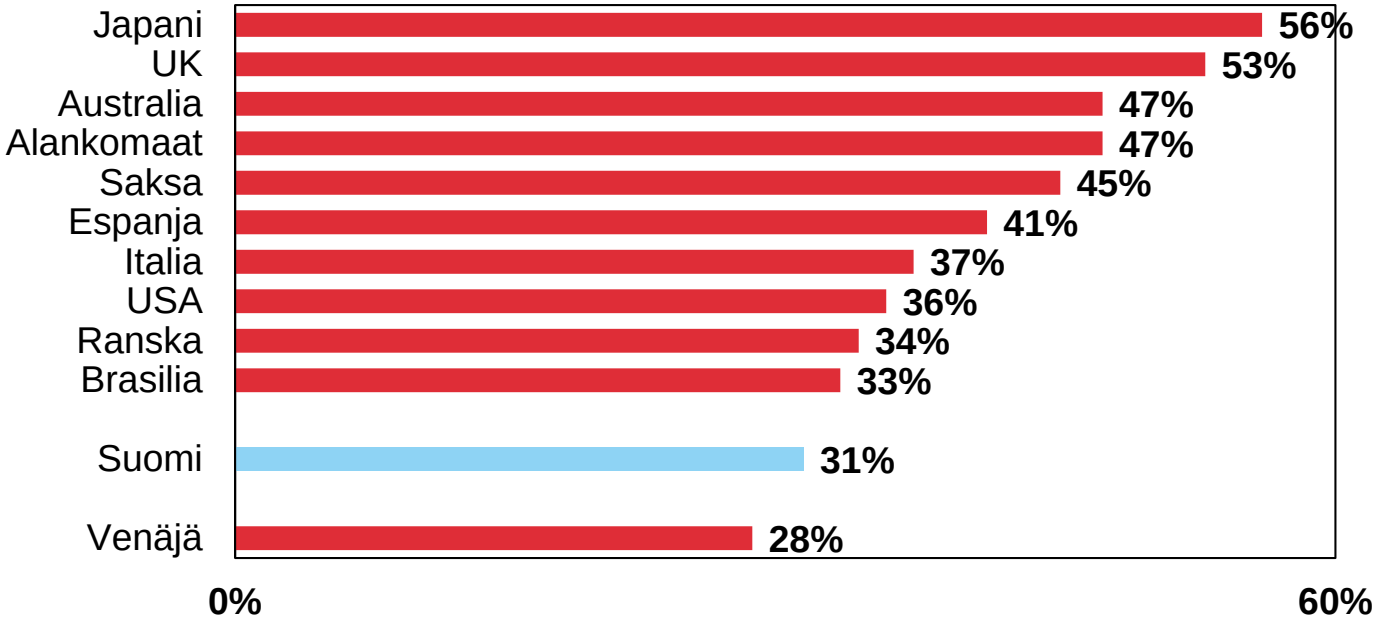
Millä välineellä viimeisin digitaalinen ostos/ tilaus tehtiin?
% viimeisen kahden viikon aikana verkko-ostoksia tehneistä

Edellisvuonna PC:llä tehtiin 72 % digiostoksista ja matkapuhelimella 12%.

Verkkokauppa siirtyy mobiilimaailmaan

Mobiiliostosten osuus verkko-ostoksista 2017 (muut maat: Q4 2017)

Mobiiliostosten osuus muissa maissa kuin Suomessa: Criteo.

Kauppa murroksessa

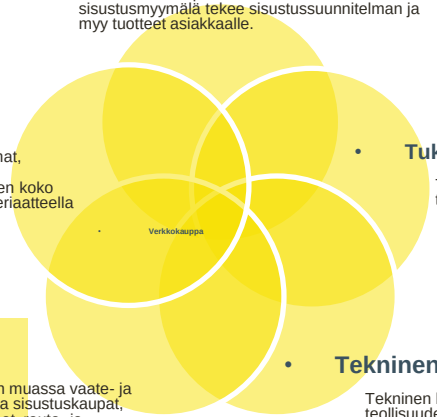
Toimialat sekoittuvat, siilot katoavat

- **Palveluiden kauppa**

  Palveluiden kaupassa esimerkiksi sisustusmyymälä tekee sisustussuunnitelman ja myy tuotteet asiakkaalle.

- **Päivittäistavarakauppa**

  Päivittäistavaroihin luetaan mm. ruoka, juomat, pesuaineet, lehdet ja päivittäiskosmetiikka. Päivittäistavarakauppa on päivittäistavaroiden koko valikoimaa myyvä, pääasiassa itsepalveluperiaatteella toimiva marketmyymälä.

- **Tukkukauppa**

  Tukkukauppa myy valmistajan tai tuottajan tuotteet vähittäiskaupalle suurina erinä.

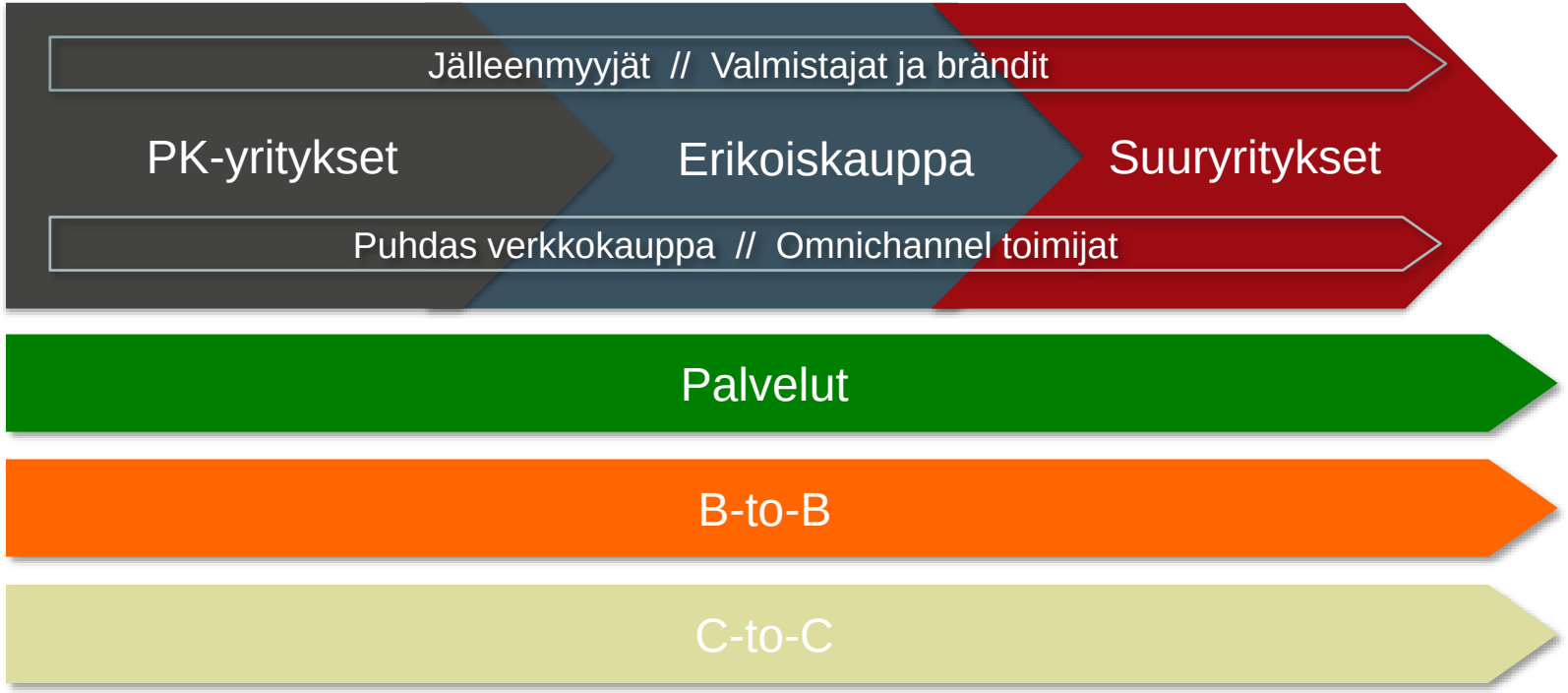
- **Erikoiskauppa**

  Erikoiskauppoja ovat muun muassa vaate- ja kenkäkaupat, huonekalu- ja sisustuskaupat, kodintekniikka- ja fotokaupat, rauta- ja rakennustarvikekaupat, kirjakaupat, kulta- ja kellokaupat, terveystuotekaupat, optikkoliikkeet sekä apteekit.

- **Tekninen kauppa**

  Tekninen kauppa on pääasiassa yritysten välistä kauppaa: teollisuuden ja rakentamisen tarvitsemien tuotteiden kuten raaka-aineiden, koneiden ja järjestelmien maahantuontia ja myyntiä sekä niihin liittyvien ratkaisuiden ja palveluiden toimittamista.

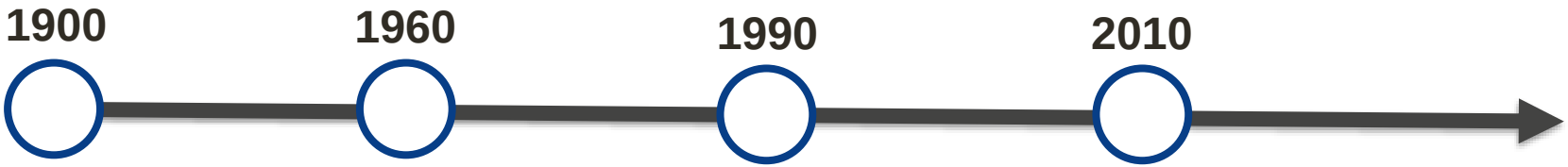
Verkkokauppa on laaja-alaista

KAUPAN LIITTO

Forrester: Asiakasymmärryksen aikakausi

Kaupan historia tiivistettynä:

Age of manufacturing
Mass manufacturing makes industrial powerhouses successful.

Age of distribution
Global connections and transportation systems make distribution key.

Age of information
Connected PCs and supply chains mean those that control information flow dominate.

Age of the customer
Empowered buyers demand a new level of customer obsession.

National Retail Federation RETAIL'S BIG SHOW 2017

Monipuolinen ansaintalogiikka – case Alibaba Ecoystem

Source: https://www.alibaba.com

KAUPAN LIITTO

Kuinka menestyä globaaleiden markkinapaikkojen kanssa?

1) Ainutlaatuinnen ja kilpailukykyinen tuotevalikoima, erottuva brändi ja imago.

2) Erinomainen asiakaspalvelu, asiakaskokemus ja asiakkaiden osallistaminen.

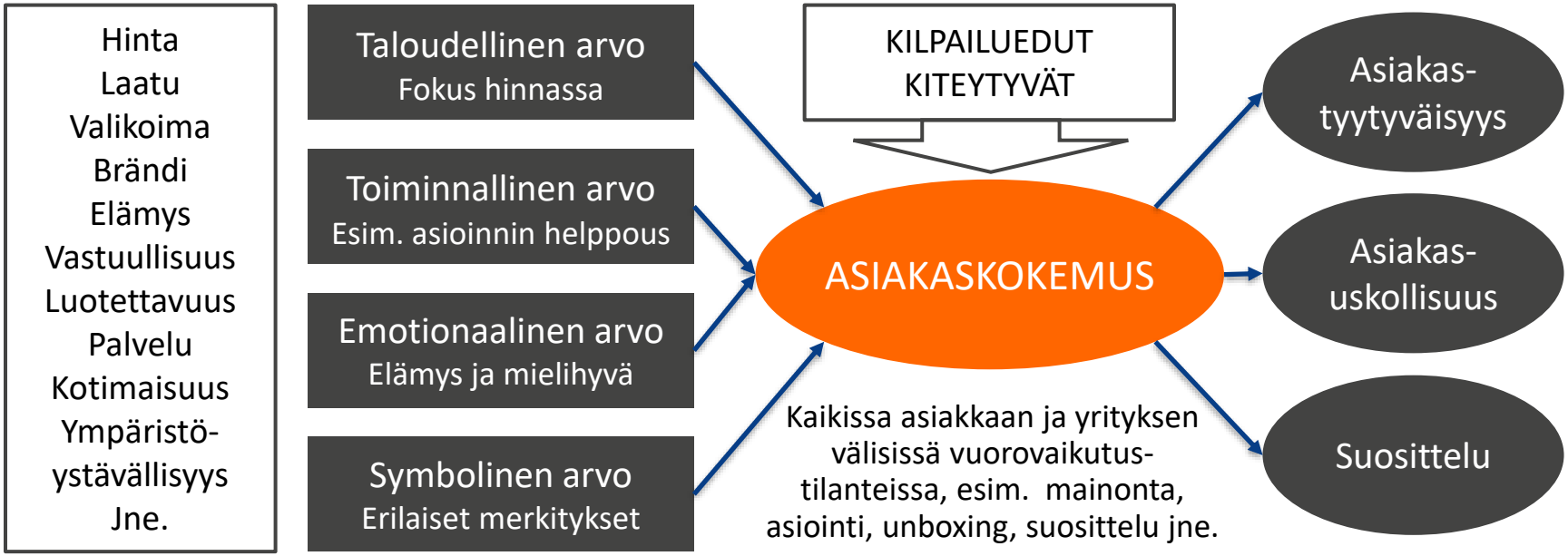
3) Edistyksellinen tiedon hallinta ja hyödyntäminen sekä analytiikkaratkaisut yhdistettynä fiksuun asiakaskohtaiseen tiedolla paveluun.

4) Kyky hyödyntää ja käyttää erilaisia palvelualustoja, ekosysteemejä ja liiketoimintamalleja.

5) Todellisia käytännön hyötyjä ja palveluita tavarantoimittajille ja kumppaneille (esim. Rakuten Super Points, Fulfilled by Amazon)

KAUPAN LIITTO

Asiakaskokemus on kaiken ydin

Asiakaskokemus ei ole mikään irrallinen asia, vaan sen tulisi olla **osa yrityksen strategian ydintä**, joka ohjaa kaikkea tekemistä.

Copyright: Saarijärvi, Rintamäki, Parsama

Palvelualustat – case globaalit markkinapaikat maailmalla

KAUPAN LIITTO

Kaupan ja palveluiden tulevaisuus? Mitä seuraavaksi?

- Suomessa on hyvin ohut kaupan ja palveluiden opetus korkeakouluissa.
  - Tarvitaan kaupan ja palveluiden kandidaatti- ja maisteriohjelmat. Näiden alojen merkitys on tunnustettava opetuksen korkeimmalla tasolla. (Vrt. Tukholma)
- Palveluiden ja kaupan merkitys talouskasvulle ja työllisyydelle tiedetään. Siksi tarvitaan palveluiden ja kaupan ”digitaalinen kärkihanke” seuraavaan hallitusohjelmaan.
  - eCommerce Growth –ohjelma on osoittanut voimansa
    - Yritysten liikevaihto on kasvanut 83 %
    - 195 uutta vientimaata
    - 44 % viennin kasvu

KAUPAN LIITTO

Lisätietoja:

Juhani Pekkala
Toimitusjohtaja
Kaupan liitto
juhani.pekkala@kauppa.fi
p. 0400 419 560